

ЗАХАРІНА Євгенія Анатоліївна

Національний університет «Запорізька політехніка»

<https://orcid.org/0000-0002-0222-3385>zaharinaevgenia@gmail.com**ЗАХАРІНА Аліса Геннадіївна**

Український гуманітарний інститут, м. Буча

<https://orcid.org/0000-0003-4184-1140>alisa201088@gmail.com**ГЛОБА Тетяна Анатоліївна**

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

<https://orcid.org/0000-0003-3442-4250>Tatyana.Globa05@gmail.com**ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ РЕКРЕАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ В СТУДЕНТСЬКОМУ СЕРЕДОВИЩІ**

Ця стаття розглядає підходи до формування рекреаційної культури в студентському середовищі та її переваги. Охарактеризовано роль рекреаційної культури в житті студентської молоді, її вплив на комплексний розвиток та благополуччя студентів. Авторі акцентують увагу на важливості створення сприятливих умов для розвитку рекреаційної культури в освітніх інституціях, зокрема через забезпечення відповідної інфраструктури, організацію заходів та мотиваційну підтримку студентів.

Надано авторське визначення «рекреаційна культура» яке розглядається як інтегрована система прийнятих поведінкових моделей, набутого досвіду та форм активності, спрямованих на задоволення фізичних, духовних і соціальних потреб індивідів під час їхнього дозвілля за допомогою заходів та діяльності у сфері оздоровлення та рекреації.

У цьому дослідженні ми провели аналіз соціологічних, культурологічних, психологічних та адаптивних підходів до вивчення рекреаційної культури. Ми виявили, що ці підходи допомагають зрозуміти вплив рекреаційних активностей на благополуччя особистості, соціальні взаємодії та здоров'я, а також оцінити ефективність різних стратегій управління рекреаційними ресурсами. Висвітлено, що комплексний підхід до дослідження, який охоплює різні наукові дисципліни, є ключовим для глибшого розуміння рекреаційної культури.

Зазначено, що ключовими напрямками для формування рекреаційної культури серед студентської молоді, є: інтеграція різноманітних видів фізичної активності для залучення студентів до регулярних фізичних занять; розвиток мотивації та самостійності в виборі видів рухової активності, залучення сучасних технологій, як-от фітнес-додатки, онлайн-тренування, віртуальні спортивні змагання для молоді.

В статті також висвітлюються перспективи подальших розвідок у цьому напрямку, які включають інтеграцію технологій, міждисциплінарні дослідження, соціальну інклюзію, екологічну стійкість, глобалізацію, психологічні аспекти, економічний вплив та розвиток освітніх програм.

Ключові слова: рекреація, рухова активність, рекреаційна культура, підходи, студентська молодь.

<http://doi.org/10.31891/pcs.2024.1.3>

1. ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

У контексті сучасного динамічного світу, інтенсифікація навчального процесу та зростаюче використання інформаційних технологій в освітній сфері ставлять перед студентською молоддю підвищені вимоги, що в свою чергу актуалізує потребу в ефективному рекреаційному відпочинку. Рекреаційна культура у цьому контексті виступає не лише як засіб відновлення фізичних та психічних сил, але й як важливий компонент розвитку особистісної гармонії, соціальної адаптації та загального благополуччя студентів.

Сучасний навчальний процес часто супроводжується стресами та емоційним вигоранням. Регулярна рекреаційна діяльність сприяє зниженню рівня стресу, покращує настрій та загальне психоемоційне самопочуття, що є важливим для збереження високого рівня мотивації та продуктивності у навчанні. Фізична виховання активність, що становить основу рекреаційної діяльності, відіграє ключову роль у забезпеченні та вдосконаленні фізичного здоров'я, особливо важливе для студентської аудиторії, більшість часу якої проходить у нерухомому стані [1, 3, 7, 9].

За інформацією Національної асоціації рекреації та парків (National Recreation and Park Association), яка є провідною

некомерційною організацією в США, рекреаційна культура є соціально-культурним явищем, що об'єднує різні види діяльності, спрямовані на відпочинок та відновлення людини у вільний від роботи, навчання та інших обов'язків час. Вона включає в себе як матеріальні, так і духовні досягнення, створені в суспільстві для задоволення рекреаційних потреб [14].

Вчені у своїх наукових працях [4, 5, 9] вказують на важливість адресування виклику розвитку рекреаційної культури серед молоді через існуючі протиріччя. З одного боку, існує попит на культуру відпочинку студентів та необхідність її наукового та методичного супроводу в аспекті фізичного виховання, з іншого – відсутність ефективних рішень для задоволення цього попиту. Також проблема полягає в бажанні молоді до самовираження та творчості, але при цьому вони стикаються з труднощами в організації власного дозвілля для досягнення цих цілей. Крім того, не в повній мірі використовуються можливості фізичної рекреації для розвитку культури відпочинку, що підкреслює потребу в детальному і систематичному дослідженні цієї теми.

2. АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Рекреаційні заходи, включаючи різноманітні спортивні заходи, значно сприяють соціальній інтеграції студентів. Такі активності відіграють ключову роль у створенні та поглибленні соціальних відносин, а також у виробленні навичок комунікації та командної роботи, що є незамінними для кар'єрного прогресу та особистісного зростання. Залучення до різноманітних видів дозвілля допомагає студентам розширити свої інтереси та захоплення, стимулює креативне мислення. Цей процес не тільки збагачує індивідуальний життєвий досвід, але й сприяє адаптації до різноманітних навчальних та побутових ситуацій.

Згідно з дослідженнями О. О. Садовського [10], збільшення рухової активності може бути досягнуто шляхом розвитку їх рекреаційної культури. Садовський розробив теоретичну основу для створення рекреаційної культури серед студентів, що спрямована на підвищення їх залучення до систематичних занять

рекреаційно-оздоровчими програмами. Цей підхід включає аналіз соціально-психологічних, педагогічних та організаційних аспектів, що лежать в основі програм, та передбачає взаємодію між цілями, завданнями, принципами, компонентами, етапами впровадження та критеріями ефективності. Також він визначив організаційно-методичні умови для ефективної реалізації цієї культури в університетському середовищі [10].

На важливості детального аналізу мотиваційних факторів студентів як ключового елементу для їх активної участі в програмах фізичної культури та спорту акцентувала свою увагу Н.Л. Корж [6]. Вона підкреслює необхідність інтеграції різноманітних спортивно-оздоровчих видів активності в навчальні програми, які б відображали індивідуальні інтереси та спонукали б студентів до саморозвитку в області фізичної культури. Такий підхід має на меті не лише покращення фізичної підготовки студентської молоді, але й зміцнення їх здоров'я в цілому [6].

Різнорізані аспекти використання вільного часу та рекреаційних активностей привертала увагу багатьох учених, включаючи Андрєєву О.В. (2019), Данилка В.М. (2018), Круцевич Т.Ю. (2018), Пангелову Н.Є. (2019), Садовського О. (2016), Ячнюка М. (2012) та інших. Їхні роботи охоплювали широкий спектр тем, від впливу рекреаційних заходів на фізичне та емоційне здоров'я до аналізу факторів, які стимулюють участь у рекреаційних активностях, і розробки методів заохочення здорового способу життя серед різних демографічних груп, зокрема серед молоді України.

Так, рекреація характеризується волонтерством, різноманітністю форм і змісту діяльності, відсутністю економічних мотивів та доступністю. Основні види відпочинку включають умовно пасивний та активний (з домінуванням фізичної чи розумової діяльності), руховий (фізичний), творчий (креативний), культурно-розважальний, суспільно-громадський [8].

Аналіз наявних досліджень виявив, що рекреаційна культура в академічному контексті охарактеризована як свідомо обрана студентами активність, що включає фізичні вправи з метою покращення їх психофізіологічного стану, забезпечення

розваги та багатогранного розвитку особистості у процесі отримання професійної освіти [1, 7, 12]. Ця культура розглядається як важлива складова загальної культури, спрямована на відновлення духовної енергії, профілактику духовного вигорання та сприяння здоровому способу життя через активне і змістовне проведення вільного часу. Це, у свою чергу, передбачає вираження особистісних якостей таких, як освіченість, фізична підготовленість та самовдосконалення.

3. ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Мета – охарактеризувати сучасні підходи до формування рекреаційної культури в студентському середовищі. Методи дослідження: аналіз і систематизація психолого-педагогічної та науково-методичної літератури й інформаційних ресурсів мережі Інтернет; абстрагування, логіко-теоретичний аналіз.

4. ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ З ПОВНИМ ОБҐРУНТУВАННЯМ ОТРИМАНИХ НАУКОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Огляд існуючих наукових праць [1, 7, 10, 11] засвідчують, що рекреаційна культура являє собою комплексну систему, що об'єднує різноманітні форми активного відпочинку, такі як організація дозвілля, спортивні заходи, туристичні поїздки, культурні події та інші активності, спрямовані на розвиток фізичного, психічного та соціального благополуччя особистості. Значення рекреаційної культури в контексті студентського середовища особливо велике, оскільки воно спрямоване не лише на розвагу, але й на комплексне відновлення та розвиток особистості.

По-перше, рекреаційна культура сприяє відновленню фізичних сил студентів через залучення до регулярних фізичних вправ та спортивних активностей. Це не тільки покращує фізичне здоров'я, але й сприяє формуванню здорового способу життя.

По-друге, рекреаційна культура має важливе значення для психічного відновлення студентів. Активний відпочинок, такий як участь у культурних заходах або туристичних поїздках, дозволяє студентам відволіктися від академічних занять, знижує рівень стресу та сприяє психологічному релаксу.

По-третє, через участь в рекреаційних заходах студенти мають можливість розвивати свої креативні здібності та соціальні навички. Групові активності, такі як командні ігри або спільні туристичні походи, сприяють формуванню навичок командної роботи, лідерства, а також вміння взаємодіяти з різними соціальними групами.

Рекреаційна культура в студентському середовищі також відіграє ключову роль у формуванні цілісної особистості, яка здатна ефективно функціонувати в соціальному середовищі та адаптуватися до різноманітних життєвих обставин. Включення студентів у рекреаційні програми та заходи може сприяти не тільки їхньому особистісному зростанню, але й покращенню академічної успішності за рахунок зниження рівня стресу та підвищення мотивації.

Враховуючи вищезазначене, можна зробити висновок, що рекреаційна культура відіграє фундаментальну роль у житті студентської спільноти, сприяючи формуванню здорового, гармонійно розвиненого та соціально активного індивіда. Тому інвестування у розвиток рекреаційної культури є важливим аспектом освітньої політики та управління навчальними закладами.

Синтез теоретичних даних для уточнення поняття «рекреаційна культура» дав змогу розробити авторське визначення, в якому «рекреаційна культура» розглядається як інтегрована система прийнятих поведінкових моделей, набутого досвіду та форм активності, спрямованих на вдоволення фізичних, духовних і соціальних потреб індивідів під час їхнього дозвілля за допомогою заходів та діяльності у сфері оздоровлення та рекреації.

Аналізуючи сучасні теоретичні концепції у сфері технологій педагогічного проектування [1], зазначають на необхідність застосування інтегрованого підходу при створенні програм рекреаційних занять. Так системний підхід визначають, як основу, що дозволяє охопити процес діяльності як єдине ціле, забезпечуючи взаємозв'язок та ієрархічну співвідпорядкованість різних аспектів. Цей підхід допомагає враховувати складність і багатогранність рекреаційної діяльності, підкреслюючи необхідність інтеграції різноманітних системно-структурних підходів. Нормативно-цільовий

підхід, на їх думку, визначає важливість встановлення чітких цілей, проектування структури, змісту та результатів діяльності відповідно до загальноприйнятих стандартів і норм. Особистісно-орієнтований підхід акцентує на важливості спрямованості рекреаційної діяльності на розвиток індивідуальної фізичної культури та культури здоров'я [1].

Таким чином, ці методологічні основи відіграють ключову роль у плануванні та реалізації рекреаційних програм, дозволяючи створити ефективні, цілісні та особистісно-орієнтовані заняття. Вони сприяють не тільки досягненню високих результатів у розвитку фізичних здібностей учасників, але й у формуванні стійких навичок догляду за власним здоров'ям та розвитку культури здорового способу життя.

У фаховій літературі [7] представлено три підходи до визначення рекреаційної культури: аксіологічний (розглядає рекреаційну культуру як форму її нормативно-ціннісної регуляції та матеріально-технічного забезпечення, змістовну наповненість вільної життєдіяльності); акмеологічний (розглядає культуру дозвілля як прагнення людини виразити свою сутність, розкрити соціальну активність, що сприяє всебічному розвитку особистості; спосіб реалізації та збагачення основних сутнісних сил людини у процесі вільно обраної діяльності); адаптивний (культура дозвілля розглядається як спосіб організації дозвілля, спосіб опанування творчим потенціалом вільного часу) [7].

Ключовим є виокремлення підходів до розуміння рекреаційної культури. В контексті нашого дослідження розглянемо більш детально соціологічний, культурологічний, психологічний та адаптивний підходи. Вони можуть бути розглянуті з декількох наукових перспектив, зокрема через призму соціології, психології, екології, культурології та управління. Дослідження в цій області можуть спрямовуватися на вивчення впливу рекреаційних активностей на індивідуальне благополуччя, соціальні взаємодії, здоров'я, а також на оцінку ефективності різних стратегій управління рекреаційними ресурсами. Ці підходи можуть бути різноманітними, в залежності від контексту та дисципліни, в якій вони розглядаються (рис. 1).

Адаптивний підхід до рекреаційної культури передбачає гнучке та інноваційне ставлення до організації відпочинку, дозвілля та розвитку культурних практик, що враховує змінні потреби індивідів та спільнот, а також екологічні, соціально-економічні та технологічні зміни в суспільстві.

Цей підхід виходить з припущення, що рекреаційна культура не є статичною, а постійно еволюціонує у відповідь на нові тенденції, соціально-економічні умови, технологічні інновації, екологічні зміни та культурні перетворення.

До основних аспектів адаптивного підходу ми робимо наголос на необхідності адаптувати рекреаційні діяльності та програми до змінних потреб та інтересів студентів та різних груп населення, включаючи різні вікові категорії, соціальні групи та осіб з особливими потребами.

Інтеграція новітніх технологій у рекреаційну діяльність відкриває широкі можливості для покращення доступності, різноманітності та якості рекреаційного досвіду [1, 11]. Можна розглядати декілька ключових напрямків дослідження та розвитку в цій сфері, а саме:

- вивчення впливу мобільних додатків на рекреаційну активність та використання їх для планування подорожей, трекінгу фізичної активності та віртуальних екскурсій, що значно буде впливати на залученість користувачів та їхнє задоволення від рекреаційних активностей;

- створення доступних інтерфейсів для людей з обмеженими можливостями, забезпечуючи рівний доступ до рекреаційних ресурсів;

- розробка рекреаційних програм та ініціатив, що враховують соціально-економічний контекст і забезпечують доступність рекреаційних ресурсів для всіх верств населення.

Адаптивний підхід дозволяє рекреаційній культурі бути відкритою до інновацій та змін, сприяє інклюзивності та доступності рекреації для ширшого кола учасників. Він також підкреслює важливість взаємодії між різними секторами (державним, приватним, громадським) у створенні адаптивної та сталої рекреаційної культури.

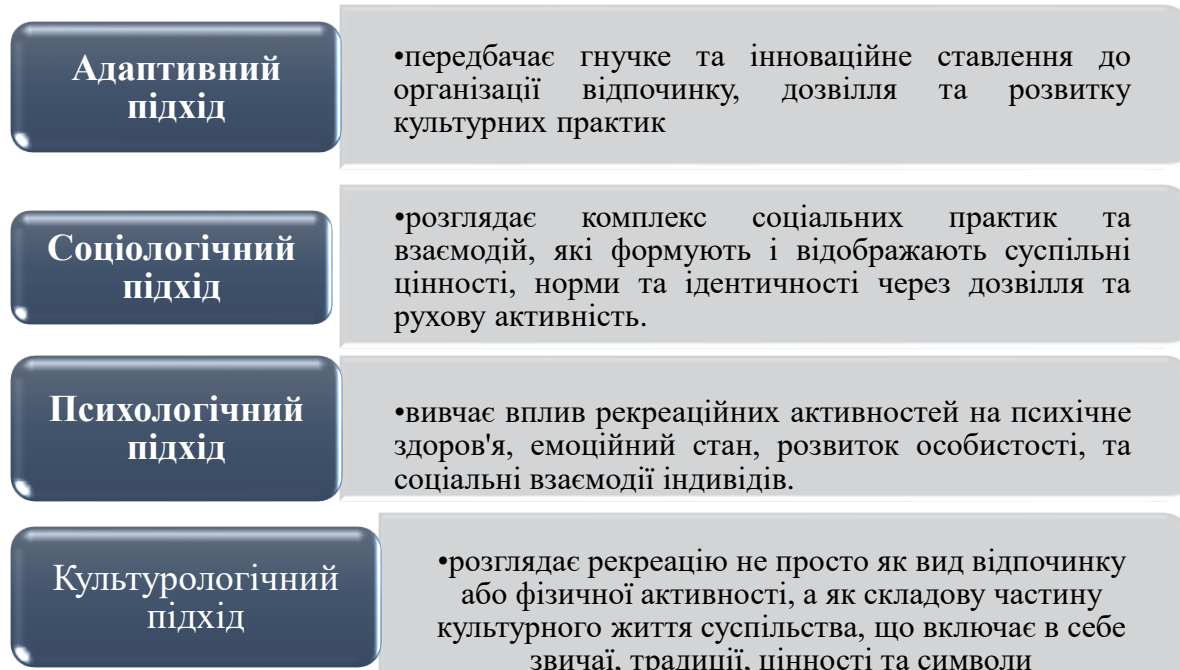

Рис. 1. Підходи до визначення рекреаційної культури

Соціологічний підхід фокусується на вивченні рекреаційної культури як частини соціальних структур, норм та цінностей, що формуються у суспільстві та вивчає, як людські взаємодії та соціальні інститути впливають на розвиток та сприйняття рекреаційної культури.

У соціологічному підході рухова активність розглядається не лише як засіб підтримки фізичного здоров'я, але й як феномен, що має значний соціальний вимір. Соціологія спорту та фізичної культури вивчає, як рухова активність впливає на соціальні структури, ідентичності, взаємодії та інституції, а також розглядає, як суспільні фактори формують участь індивідів у фізичних вправах і спорті. Рухова активність сприяє зміцненню соціальних зв'язків через спортивні заходи, колективні заняття спортом та змагання, які стимулюють розвиток відчуття спільності, підтримки та взаєморозуміння між студентами та слугують майданчиком для демонстрації їх групових цінностей та прагнень.

Соціологічні дослідження Coakley, J. (2014) вказують на існування нерівностей у доступі до спортивних ресурсів, залежно від соціально-економічного статусу, гендеру, віку, раси чи етнічної приналежності. Така стратифікація може впливати на можливості студентської спільноти займатися фізичною активністю, їхній вибір видів спорту та рівень участі [13].

Таким чином, соціологічний підхід відкриває шлях для розуміння більш широкого соціального контексту, в якому відбувається рухова активність, та її значення для студентської спільноти та різних груп населення.

На нашу думку, *психологічний підхід* до рекреаційної культури вивчає вплив рекреаційних активностей на психічне здоров'я, емоційний стан, розвиток особистості, та соціальні взаємодії індивідів. Він акцентує на значенні дозволя та відпочинку для психологічного благополуччя студентів, підкреслюючи роль рекреації у зменшенні стресу, покращенні настрою, розвитку особистісних якостей, та підтримці соціальної взаємодії. Цей підхід використовує знання з психології для розробки та впровадження рекреаційних програм та ініціатив, які спрямовані на покращення якості життя та сприяння загальному розвитку індивіда через активне та змістовне дозволя.

Численні дослідження [1, 7, 11] показують, що регулярна рухова активність має позитивний вплив на психічне здоров'я, знижуючи симптоми депресії, покращуючи настрій та зменшуючи стрес. У підсумку, психологічний підхід до рухової активності підкреслює її багатогранний вплив на людину, включаючи покращення психічного здоров'я, емоційного благополуччя, когнітивних функцій, а також розвиток

позитивної самооцінки та мотивації до здорового способу життя.

Культурологічний підхід у вивченні рекреаційної культури аналізує рекреаційні практики через культурні, історичні, соціальні, психологічні та філософські аспекти, розглядаючи їх як відображення культурної ідентичності та вектори соціальної інтеграції. Основна увага приділяється символічному значенню рекреаційних активностей, їхньому впливу на формування особистості, зміцненню соціальних зв'язків та сприянню культурному розмаїттю [2, 3]. Такий підхід дозволяє глибше зрозуміти значення рекреації у житті суспільства, її вплив на культурну ідентичність та соціальну динаміку. Він також відкриває шляхи для розробки більш інклюзивних, доступних та культурно значущих рекреаційних програм та політик.

Кожен з цих підходів допомагає глибше зрозуміти різні аспекти рекреаційної культури, її значення для індивідів і суспільства, а також механізми її формування та розвитку.

Тому формування рекреаційної культури студентської молоді у процесі позанавчальних занять з фізичного виховання є важливим аспектом сучасної освітньої діяльності. Це спрямовано не тільки на підтримку фізичної форми, але й на розвиток цілісної особистості, включаючи соціальні, психологічні та емоційні компоненти. На нашу думку, ключові напрямки для ефективного формування рекреаційної культури серед студентської молоді, це: інтеграція різноманітних видів фізичної активності для залучення студентів до регулярних фізичних занять; розвиток мотивації та самостійності в виборі видів рухової активності, залучення сучасних технологій, як-от фітнес-додатки, онлайн-тренування, віртуальні спортивні змагання для молоді. Регулярна організація спортивних змагань, фестивалів, турнірів між факультетами або університетами стимулює інтерес до регулярних занять спортом, виховує почуття здорової конкуренції та прагнення до перемоги.

Формування рекреаційної культури у студентської молоді через позанавчальні заняття з фізичного виховання вимагає комплексного підходу, який включає як розвиток фізичних навичок, так і виховання

ціннісного ставлення до власного здоров'я та активного способу життя.

5. ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМКУ

У світлі зазначених аспектів, рекреаційна культура є невід'ємною складовою життя студентської молоді, відіграючи важливу роль у їхньому комплексному розвитку та благополуччі. Враховуючи високу зайнятість та психофізичні виклики, які характеризують студентське життя, освітнім інституціям слід приділяти особливу увагу створенню сприятливих умов для розвитку рекреаційної культури. Це включає забезпечення відповідної інфраструктури, організацію заходів та мотиваційну підтримку студентів.

Розуміння рекреаційної культури вимагає багатодисциплінарного підходу, що включає соціологічні, психологічні, культурологічні та інші перспективи. Це дозволяє досліджувати вплив рекреаційних активностей на різні аспекти життя студентів, включаючи благополуччя, соціальні взаємодії та здоров'я, а також оцінювати ефективність стратегій управління рекреаційними ресурсами. Формування рекреаційної культури серед студентів є важливим завданням для освітніх установ, оскільки це не тільки покращує якість життя студентів, але й сприяє підготовці гармонійно розвинених особистостей, здатних ефективно адаптуватися в сучасному світі.

У нашому дослідженні ми детально розглянули соціологічний, культурологічний, психологічний та адаптивний підходи до вивчення рекреаційної культури. Ці підходи дозволяють аналізувати вплив рекреаційних активностей на індивідуальне благополуччя, соціальні взаємодії та здоров'я, а також оцінювати ефективність управління рекреаційними ресурсами. Дослідження в цій області може бути проведено з різних наукових перспектив, включаючи соціологію, психологію, екологію, культурологію та управління, що забезпечує багатогранний підхід до розуміння рекреаційної культури.

Перспективи подальших розвідок у напрямку рекреаційної культури включають інтеграцію технологій, міждисциплінарні дослідження та розробку освітніх програм для студентської молоді.

Література

1. Андреева О.В., Благій О.Л., Сучасні підходи до проектування оздоровчо-рекреаційної діяльності різних груп населення. *Проблеми активізації рекреаційно-оздоровчої діяльності населення : матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції*. Львів : ЛДУФК; 2018. С. 6-13.
2. Баглай О.І. Культурологічний підхід до професійної підготовки майбутнього фахівця туристичного профілю. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Педагогічні науки* 2 (93). 2018. С. 28-33.
3. Базильчук В., Особливості застосування культурологічного і синергетичного підходів до розвитку рухової активності студентів засобами спортивних ігор в освітньому середовищі університету. *Молодь і ринок* 3/211. 2023.С. 94-98.
4. Дутчак М. Парадигма оздоровчої рухової активності: теоретичне обґрунтування і практичне застосування. *Теорія і методика фізичного виховання і спорту* 2., 2015. С. 44-52.
5. Кожевникова Л., Дзюба З., Бреславська Г. Формування культури дозвілля сучасного студента в контексті технологізації навчального процесу. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві : збірник наукових праць Волинського держ. ун-ту ім. Лесі Українки / Волинський НУ ім. Лесі України*. Луцьк, 2008. Т. 2. С. 145-149.
6. Корж Н.Л. Формування ціннісного ставлення у студентів до фізичної культури в процесі самостійних занять: автореф. дис. ... канд. наук з фіз. і спорту. Дніпро, 2016. 19 с.
7. Круцевич Т.Ю., Андреева О.В., Благій О.Л., Садовський О.О. Проблема формування рекреаційної культури студентської молоді в умовах активного дозвілля. *Молодий вчений*. 2018. № 4.2 (56.2). С. 175-179. URI: <http://reposit.uni-sport.edu.ua/handle/78787878/1443>
8. Ніколенко О. І., Гамма Т. В., Зарічанська Л. О., Несенчук О. Л., Зінчук Т. О., Реабілітаційні та фізкультурно-рекреаційні аспекти розвитку людини. *Рекреація як соціально-культурне явище, її різновиди та характеристики* № 12, 2022 С. 144-149 https://www.researchgate.net/publication/364572007_REKREACIA_AK_SOCIALNO-KULTURNE_AVISE_II_RIZNOVIDI_TA_HARAKTERISTIKI
9. Пішун С.Г., Формування культури дозвілля студентів вищих навчальних закладів в умовах роботи студентського клубу : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.07 / Пішун Сергій Григорович. Суми, 2005. 254 с.
10. Садовський О.О. Формування рекреаційної культури студентської молоді в процесі фізичного виховання : дис.. на здобуття наук. ступеня. к. фіз. вих. 24.00.02 – фізична культура, фізичне виховання різних груп населення /О.О. Садовський. Київ, 2017. 237 с.
11. Andrieieva, O., Maltsev, D., Kashuba, V., Grygus, I., Zaharina, E., Vindyk, A., Skalski, D., & Hutsman, S. (2022). The Correlation between the Level of Health-Improving and Recreational Physical Activity and Family Well-Being. *Physical Education Theory and Methodology*, 22(3s), S94-S101. <https://doi.org/10.17309/tmfv.2022.3s.13>
12. Byshevets N, Andrieieva O, Goncharova N, Hakman A, Zakharina I, Synihovets I, Zaitsev V. (2023). Prediction of stress-related conditions in students and their prevention through health-enhancing recreational physical activity. *Journal of Physical Education and Sport.*; 23(117): 937-943; DOI:10.7752/jpes.2023.04117.
13. Coakley J. (2014). *Sports in Society: Issues and Controversies*. Великобританія: McGraw-Hill Education. 384.
14. National Recreation and Park Association. Режим доступу: <https://www.nrpa.org/>

References

1. Andryeyeva O.V, Blagij O.L. (2018) Suchasni pidhodi do proektuvannya ozdorovcho-rekreacijnoyi diyalnosti riznih grup naselennya. Problemi aktivizaciyi rekreacijno-ozdorovchoyi diyalnosti naselennya : materialy HI Mizhnarodnoyi naukovopraktichnoyi konferenciyi. Lviv : LDUFK; S. 6-13.
2. Baglaj O.I. (2018). Kulturologichnij pidhid do profesijnoyi pidgotovki majbutnogo fahivcya turistichnogo profilyu. Visnik Zhitomirskogo derzhavnogo universitetu imeni Ivana Franka. Pedagogichni nauki 2 (93). S. 28-33.
3. Bazilchuk V., (2023). Osoblivosti zastosuvannya kulturologichnogo i sinergetichnogo pidhodiv do rozvitku ruhovoyi aktivnosti studentiv zasobami sportivnih igor v osvitnomu seredovishi universitetu. Molod i rinok 3/211. S. 94-98.
4. Dutchak M. (2015). Paradigma ozdorovchoyi ruhovoyi aktivnosti: teoretichne obgruntuvannya i praktichne zastosuvannya. Teoriya i metodika fizichnogo vihovannya i sportu 2. S. 44-52.
5. Kozhevnikova L., Dzyuba Z., Breslavskaya G. (2008). Formuvannya kulturi dozvillya suchasnogo studenta v konteksti tehnologizaciyi navchalnogo procesu. Fizichne vihovannya, sport i kultura zdorov'ya u suchasnomu suspilstvi : zbirnik naukovih prac Volinskogo derzh. un-tu im. Lesi Ukrayinki / Volinskij NU im. Lesi Ukrayini. Luck, T. 2. S. 145-149.
6. Korzh N.L. (2016). Formuvannya cinnisnogo stavlennya u studentiv do fizichnoyi kulturi v procesi samostijnih zanyat: avtoref. dis. ... kand. nauk z fiz. i sportu. Dnipro, 19 s.
7. Krucevich T.Yu., Andryeyeva O.V., Blagij O.L., Sadovskij O.O. (2018). Problema formuvannya rekreacijnoyi kulturi studentskoyi molodi v umovah aktivnogo dozvillya. Molodij vchenij. № 4.2 (56.2). S. 175-179. URI: <http://reposit.uni-sport.edu.ua/handle/78787878/1443>
8. Nikolenko O. I., Gamma T. V., Zarichanska L. O., Nesenчук O. L., Zinchuk T. O., (2022). Reabilitacijni ta fizkulturno-rekreacijni aspekti rozvitku lyudini. Rekreatiya yak socialno-kulturne yavishe, yiyi riznovidi ta harakteristiki № 12, S. 144-149 https://www.researchgate.net/publication/364572007_REKREACIA_AK_SOCIALNO-KULTURNE_AVISE_II_RIZNOVIDI_TA_HARAKTERISTIKI

9. Pishun S.G., (2005). Formuvannya kulturi dozvillya studentiv vishih navchalnih zakladiv v umovah roboti studentskogo klubu : dis. ... kand. ped. nauk : 13.00.07 / Pishun Sergij Grigorovich. Sumi, 2005. 254 s.
10. Sadovskij O.O. (2017). Formuvannya rekreacijnoi kulturi studentskoyi molodi v procesi fizichnogo vihovannya : dis.. na zdobuttya nauk. stupenya. k. fiz. vih. 24.00.02 – fizichna kultura, fizichne vihovannya riznih grup naseleण्या /O.O. Sadovskij. Kiyiv. 237 s.
11. Andrieieva, O., Maltsev, D., Kashuba, V., Grygus, I., Zaharina, E., Vindyk, A., Skalski, D., & Hutsman, S. (2022). The Correlation between the Level of Health-Improving and Recreational Physical Activity and Family Well-Being. *Physical Education Theory and Methodology*, 22(3s), S94-S101. <https://doi.org/10.17309/tmfv.3s.13>
12. Byshevets N, Andrieieva O, Goncharova N, Hakman A, Zakharina I, Synihovets I, Zaitsev V. (2023). Prediction of stress-related conditions in students and their prevention through health-enhancing recreational physical activity. *Journal of Physical Education and Sport.*; 23(117): 937-943; DOI:10.7752/jpes.2023.04117.
13. Coakley J. (2014). *Sports in Society: Issues and Controversies*. Velikobritaniya: McGraw-Hill Education. 384 s.
14. National Recreation and Park Association. Rezhym dostupu: <https://www.nrpa.org/>.

Abstract

ZAKHARINA Yevheniia, ZAKHARINA Alisa, HLOBA Tatyana

APPROACHES TO THE FORMATION OF RECREATIONAL CULTURE IN THE STUDENT ENVIRONMENT

This article examines approaches to forming a recreational culture in the student environment and its benefits. The role of recreational culture in the life of student youth, its impact on comprehensive development, and student welfare are characterized. The authors focus on the importance of creating favorable conditions for the development of recreational culture in educational institutions, particularly through providing appropriate infrastructure, organizing events, and motivational support for students.

An author's definition of "recreational culture" is provided, which is considered as an integrated system of accepted behavioral models, acquired experience, and forms of activity aimed at satisfying the physical, spiritual, and social needs of individuals during their leisure time through events and activities in the field of health and recreation.

In this study, we conducted an analysis of sociological, culturological, psychological, and adaptive approaches to the study of recreational culture. We found that these approaches help understand the impact of recreational activities on personal well-being, social interactions, and health, as well as assess the effectiveness of various strategies for managing recreational resources. It is highlighted that a comprehensive approach to research, encompassing different scientific disciplines, is key to a deeper understanding of recreational culture.

It is noted that the key directions for forming a recreational culture among student youth include integrating various types of physical activity to engage students in regular physical exercises; developing motivation and independence in choosing types of physical activity; involving modern technologies, such as fitness apps, online training, and virtual sports competitions for youth.

The article also highlights the prospects for further explorations in this direction, which include integrating technologies, interdisciplinary research, social inclusion, ecological sustainability, globalization, psychological aspects, economic impact, and the development of educational programs.

Keywords: recreation, physical activity, recreational culture, approaches, student youth.

Стаття надійшла до редакції 22.01.2024 р.